

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

6.Ünite : Birlikte Yaşama
Konu : Yurdumuz

İnsanların bir arada yaşadıkları toprak parçası yurt (vatan) olarak tanımlanır. Ancak yurt yalnızca üzerinde yaşanan yer değildir. Yurt gurur, sevinç ve kederde ortak olan insanların barış içinde yaşadıkları, ortak kültür ve değerleri benimsedikleri yerdir. Aynı yurdu paylaşan insanlar birbirlerinin hak ve özgürlüklerine saygı duyarlar. Karşılıklı sevgi ve kardeşlik duygularıyla birbirine bağlıdırlar. Aynı yurtda yaşayan ve ortak değerlere sahip olan insanlara **yurttaş** denir.

Mülteci: Zulüm ve baskı nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan kişi olarak tanımlanır.
Haymatlos: Herhangi bir ülkenin vatandaşı olmayan, vatandaşlıktan çıkarılan ya da başka nedenlerle vatansız kalan kişi olarak tanımlanır.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

6.Ünite : Birlikte Yaşama
Konu : Düzenleyici Kurumlar

Aynı yurdu paylaşan insanlar yaşamları boyunca eğitim, sağlık, hukuk, güvenlik vb. alanlar için düzenleyici bir kuruma ihtiyaç duyarlar. Örneğin yurttaşlar eğitim haklarından yararlanabilmek için okullara, sağlık haklarından yararlanabilmek için hastanelere giderler. Bu düzenleyici kuruma devlet denir. Devlet bu kurumların işleyişini sağlamanın yanı sıra yurttaşların sorunlarını da çözer. İhtiyaç duyulan alanlarda yeni kurumlar kurar ve bu kurumların yurttaşlara hizmet etmesini sağlar.

Kurumların verdiği hizmetlerden yurttaşımız olmayan insanlar da faydalanır. Bir devlet, sınırları içinde yaşayan herkese hizmet ulaştırmak ve onların ihtiyaçlarını karşılamak durumundadır.

Toplumların ihtiyaçları zaman içerisinde farklılaşmış ve çoğalmıştır. Yurttaşlar karşılaştıkları sorunları çözebilmek ve bu sorunlarını duyurabilmek için sivil toplum kuruluşlarını (STK) oluşturmuşlardır. Sivil toplum kuruluşları resmî kurumlar dışında politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçlarla çalışır. Bu kuruluşlar üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük usulüyle alır, kâr amacı gütmeyiz.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

6.Ünite : Birlikte Yaşama
Konu : Devletin Sorumlulukları

Devletin tüm yurttaşlarına karşı sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukların başında yurttaşların sahip olduğu hakları korumak ve geliştirmek, toplumun ihtiyaçlarını ve güvenliğini karşılamak yer alır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 5. Maddesine Göre Devletin Temel Amaç ve Görevleri:

1. Ülkede yaşayan insanların bağımsızlığını, ülkenin bütünlüğünü ve bölünmezliğini sağlamak,
2. Toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak,
3. İnsanların temel hak ve özgürlüklerini güvence altına almak,
4. İnsanların maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak.

Devlet tüm bu sorumluluklarını çeşitli kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla gerçekleştirir. Güvenliğimizi sağlamakla yükümlü emniyet birimleri bu kurumlardan biridir. Bu düzeni kuran ve belirli kurallarla çalışmasını sağlayan güç devlettir.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

6.Ünite : Birlikte Yaşama
Konu : Yurttaş Olmanın Sorumlulukları

Devletin yurttaşlarına karşı sorumlulukları olduğu gibi yurttaşların da devlete karşı sorumlulukları vardır. Bu sorumluluklar kanunlara uymak, vergi vermek, seçimlere katılmak ve askerlik yapmaktır. Bunun yanı sıra yurttaşların da birbirine karşı sorumlulukları vardır. Örneğin karşılıklı hak ve özgürlüklerine saygılı olmak, yardımlaşma ve dayanışma içerisinde hareket etmek bunlardan bazılarıdır. Bu sorumlulukları yerine getirmek kültürümüze katkı sağlar.

Demokrasi kültürünü benimsemiş toplumlarda aktif yurttaş olmak önemlidir. Aktif yurttaş üzerine düşen sorumlulukları yerine getirir ve hakkını arar. Kendi hakkını aramanın yanı sıra başkalarının da hakkını gözetir ve onları cesaretlendirir. Aktif yurttaş eleştirel ve sorgulayıcıdır. Çevresinde yaşanan olaylara karşı duyarlıdır.

Çocukların yetişkinlere göre yurttaşlık sorumlulukları farklıdır. İster yetişkin ister çocuk olalım, hepimizin diğer insanlar ve ülkemiz için yapabileceği şeyler vardır. Bunların başında yurdumuzu sevmek ve görevlerimizi en iyi şekilde yerine getirmek gelir.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

6.Ünite : Birlikte Yaşama
Konu : Birlikte Yaşama Kültürü

Ailede birbirimize ihtiyaç duyarız. Sorumluluk alıp paylaşımlarda bulunur, kurallar belirleyip bu kurallara uyarız. Yaşadığımız toplum için de aynısı geçerlidir. Birbirimizden yardım alır, sevgi ve saygı ile diğer insanlarla iletişim kurarız. Bu kurallara uygun davranmamız birlikte uyumlu bir şekilde yaşamamızı sağlar. Örneğin ortak yaşam alanlarımızı temiz tutmak, birbirimizin fikirlerine katılmasak bile paylaşılan fikirlere saygı duymak, bizden farklı olduğunu düşündüğümüz insanlara anlayışla yaklaşmak bunlardan bazılarıdır.